

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto

Oppilaitostoiminnan nykytilanne

Jari Nieminen

8.3.2021

Oppilaitostoiminnan järjestämisen edellytykset

- ▶ Kuljettajakoulutusta antavalla oppilaitoksella tulee olla Traficomien hyväksyntä.
  - ▶ Oppilaitoshyväksyntä edellytetään lupakirjaan tai lisätodistukseen tähtäävästä koulutuksesta tai lisätodistusta laajentavasta koulutuksesta.
  - ▶ Lupakirjan tai lisätodistuksen kertauskoulutuksen järjestäminen ei sen sijaan ole oppilaitoshyväksynnän piirissä.
    - ▶ Turvallisuusjohtamisjärjestelmän velvoitteiden kautta rautatieliikenteen harjoittajan tulee huolehtia myös kertauskoulutuksesta (mm. LIITU-koulutus)
- ▶ Oppilaitos voi olla rautatieliikenteen harjoittajan sisäinen toiminto tai kokonaan toimijasta erillinen.
  - ▶ Jos oppilaitos on rautatieliikenteen harjoittajan sisäinen toiminto, niin toiminnan kuvaus tulee sisällyttää osaksi turvallisuusjohtamista.

Oppilaitostoimintaan kohdistuvat vaatimukset ja oppilaitosten valvonta

- ▶ Oppilaitoshyväksynnän edellytyksenä on, että toimija kuvaa, miten se täyttää sääntelyssä edellytetyt menettelyt toiminnan järjestämiseen.
  - ▶ Oppilaitostoimintaan kohdistuvat vaatimukset on asetettu:
    - ▶ [Laissa liikenteen palveluista \(320/2017\) 9 luku](#)
    - ▶ [Traficomien määräyksessä: Oppilaitosten ja näytön vastaanottajien hyväksymisvaatimukset sekä näyttöjen järjestäminen rautatieliikenteessä](#)
  - ▶ Toimintaan kohdistuvat vaatimukset ovat pitkälti johtamisjärjestelmätyyppisiä vaatimuksia ja edellyttävät menettelykuvauksien laatimista.
- ▶ Traficom valvoo oppilaitoksia julkaisemansa vuosisuunnitelman mukaisesti ja pääasiassa valvotaan suoritetaan auditoinnein (myös muun tyyppinen valvonta on mahdollista).

Oppilaitostoiminta Suomessa

- ▶ Suomessa hyväksytyt oppilaitokset on julkaistu Traficomien verkkosivuilla
  - ▶ Sivuilta selviää oppilaitoksen yhteystiedot ja hyväksynnän laajuus
- ▶ Suomessa toimii nykyisin 14 hyväksyttyä oppilaitosta ja näistä:
  - ▶ 3 tarjoaa lupakirjakoulutusta
  - ▶ 13 tarjoaa lisätodistuksen kalusto-osioon tähtäävää koulutusta
  - ▶ 7 tarjoaa lisätodistuksen rataverkko-osioon tähtäävää koulutusta
- ▶ Pääasiallisesti toiminta on jakautunut siten, että KRAO tarjoaa lupakirjakoulutuksen, rataverkkokoulutuksen ja mahdollisesti myös kalustokoulutuksen. Uusien kalustotyyppien lisätodistuksen laajennuskoulutus on hoidettu rautatieliikenteen harjoittajan oman oppilaitostoiminnan puitteissa.

Oppilaitostoiminta ajankohtaista

- ▶ Vuonna 2017 Traficom lähetti toimijoille tiedotteen, jossa se velvoitti toimijoita huomioimaan heihin kohdistuvat oppilaitostoiminnan vaatimukset.
- ▶ Tätä ennen rautatieliikenteen harjoittajien sisäisillä oppilaitoksilla ei välttämättä ollut varsinaista hyväksyntää, vaikka he antoivat kuljettajakoulutusta.
  - ▶ Koulutustoiminta perustui pitkälti vanhoihin kansallisiin menettelyihin, jotka eivät enää kaikilta osin olleet nykyisen sääntelyn mukaisia.
- ▶ Viime vuosien aikana Traficom on valvonnan kautta pyrkinyt tarkastamaan, että toimijat ovat sisällyttäneet myös oppilaitostoimintaa koskevat vaatimukset osaksi johtamismenettelyjään.

Oppilaitostoiminta ajankohtaista

- ▶ Yleisellä tasolla toiminnan voidaan sanoa parantuneen ja eri toimijat ovat paremmin tietoisia sääntelystä tulevista vaatimuksista ja ovat menettelyjä ottaneet osaksi toimintaansa.
- ▶ Sääntelyn noudattamisen haasteeksi kuitenkin usein nousee, että hyväksynnän piirissä oleva koulutustoiminta on hyvin pienimuotoista ja siihen ei ole käytettävissä kovin paljoa resursseja. Koulutukseen tarvittavat osaamiset myös osin poikkeavat rautatieliikennöintiin tarvittavista osaamisista.
- ▶ Koulutus ja kuljettajien osaaminen kuitenkin usein tunnistetaan keskeiseksi tekijäksi rautatieturvallisuuden varmistamisessa.

Oppilaitostoiminnan kehittämisen mahdollisuudet

- ▶ Oppilaitostoimintaa koskeva sääntely ei "pakota" järjestämään oppilaitostoimintaa, kuten se on nykyisellään kansallisesti järjestetty.
- ▶ Kansallisesti lähes kaikilla rautatieliikenteen harjoittajilla on oma oppilaitoshyväksyntä, jonka voimassapitäminen voi osin olla haastavaa.
- ▶ Usean oppilaitoksen sijasta, oppilaitostoiminta olisi mahdollista keskittää yhdelle toimijalle, jolla on Traficomien hyväksyntä. Tämän hyväksytyin oppilaitoksen alaisuudessa eri toimijat voisivat kouluttaa kuljettajiaan, jolloin myös oppilaitoksen kouluttajat voisivat tulla eri yrityksistä.
  - ▶ Näin saataisiin huomattavasti kevennettyä oppilaitostoiminnan hallinnointiin liittyvää taakkaa, kun vain yksi taho laatisi yhteiset menettelyt, mm. kouluttajien päteväyttämiseen, koulutusten kirjaamiseen, koulutusohjelmien laadintaan jne.

Kiitos

Lisätietoja:

jari.nieminen@traficom.fi

0400-279309

TRAFICOM

Liikenne- ja viestintävirasto